

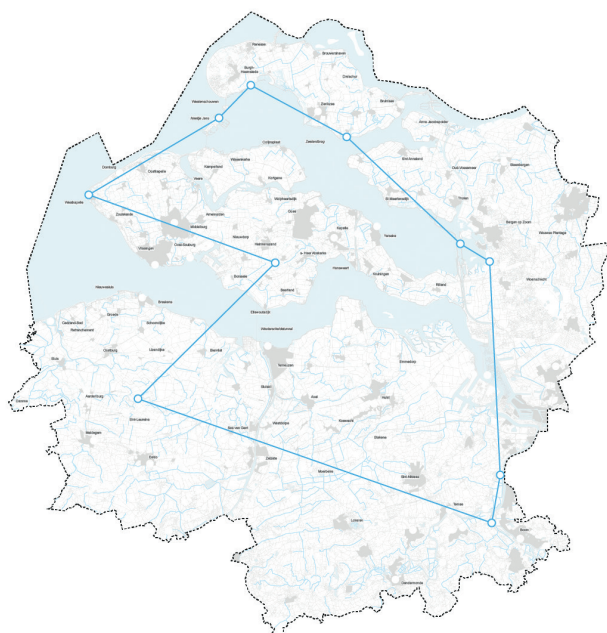
Leven met het water

Strijden of meebewegen: de omgang met het water vereiste door de eeuwen heen daadkracht en ondernemingszin.

Tallose stormvloedten teisterden het Schelde-estuarium. Maar ook de mens zelf was door moertering, militaire inundaties en verwaarlozing van dijken de oorzaak van menige ramp.

Het huidige landschap vertoont daarvan de littekens. Ook zijn de sporen te zien van de wijze waarop de bevolking zich tegen overstromingen beschermde. Het water dreigt overigens nog altijd.

Klimaatveranderingen vragen in de huidige tijd opnieuw om toekomstbestendige oplossingen.

VERHAALLIJN **LEVEN MET HET WATER**

GRENS GEOPARK

Fotografie Yves Adams, Aart van Belzen, Eddy Copers, Herman van Damme, Arjen Hartog, Toerisme Oost-Vlaanderen, Vic Wouters.

Wat is een Geopark?

Een UNESCO Global Geopark is een gebied dat wordt erkend omwille van de internationale waarde van het geologische erfgoed, de cultuurhistorie en de natuur.

Het Vlaams-Nederlandse mondingsgebied van de Schelde is uniek in zijn soort! Natuurlijke elementen, de beweging van het getij en de mensen die er wonen beïnvloeden dit veelzijdige en waardevolle landschap al duizenden jaren.

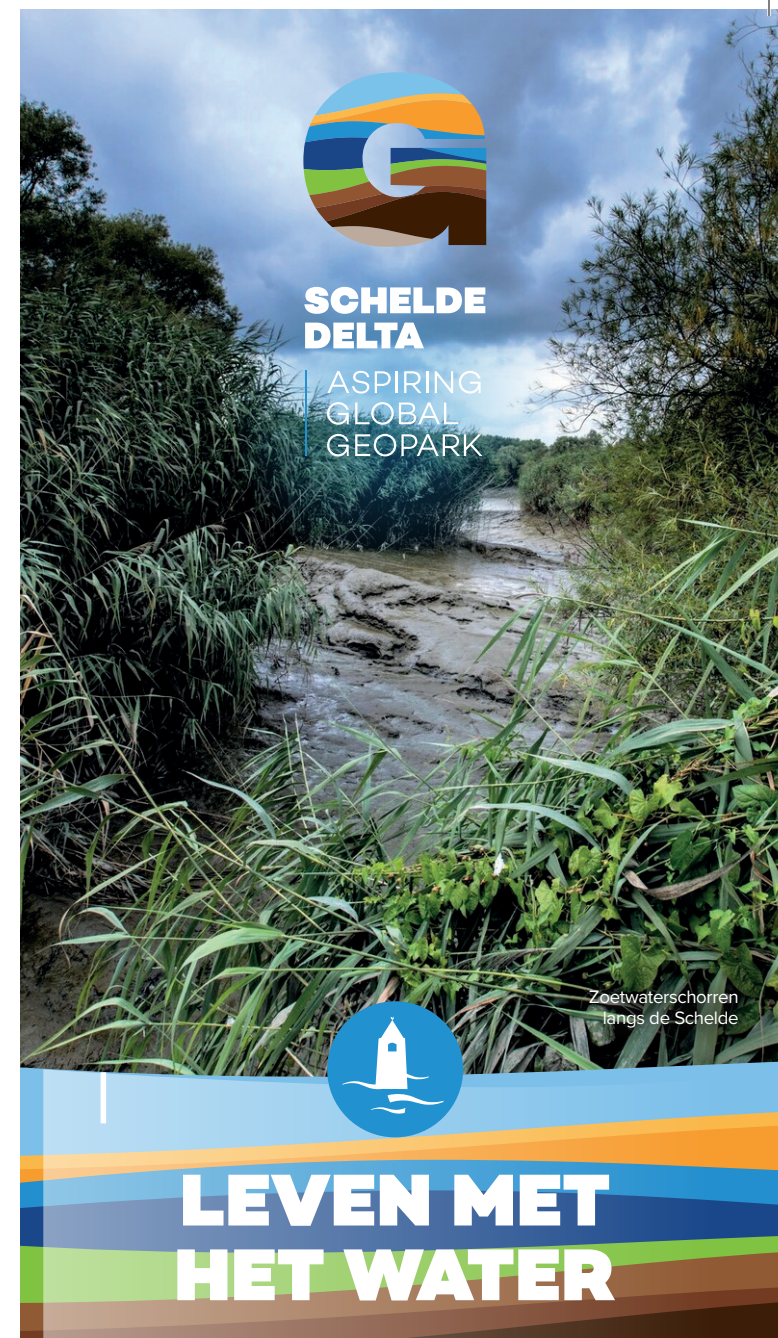
Het is een landschap van overgangen: afwisselende zand- en kleilagen, hoger en lager gelegen gebieden, die echter allemaal gemeen hebben dat ze worden gevormd door de rivier en de zee. Overal in het gebied zijn sporen te zien van hoe de mens in de loop van de tijd heeft gewerkt met en tegen het water. De Schelde vormt de 'blauwe draad' en levensader van deze regio, die waardevol is voor zowel natuur, cultuur en economie.

GASTHEER VAN HET LANDSCHAP

INITIATIEFNEMERS

SCHELDE DELTA
ASPIRING
GLOBAL
GEOPARK

VERHAALLIJN **GEOPARK SCHELDE DELTA**

BERLARE DONKMEER

**PALEOMEANDERS KALKENSE MEERSEN & BERLARE
ZOETWATERGETIJDENGEBIED & POLDERS SCHELDE**

GEOSITES

Berlare

Tussen 14.700 en 11.700 jaar geleden (de laatste periode van de laatste ijstijd) wisselden koude en warmere fases van enkele honderden jaren elkaar af. De Schelde paste zich hierop aan en ontwikkelde zich van breed ondiepe vlechtende rivier tot een breed meanderende diep insnijdende stroom. Met de tijd schuurde de rivier bovendien de buitenbochten van zijn meanders steeds verder uit, waardoor de geul zich naar buiten toe verplaatste. Terwijl de rivier migreerde, werd door de tragere stroomsnelheid in de binnenbochten sediment afgezet. Door afwisseling van hoge en lage debieten vormden zich kronkelwaardruggen en -depressies, parallel met de geul. Deze ruggen kunnen in de Kalkense Meersen en Overmere Donk nog als langgerekte, gebogen ruggen in het landschap herkend worden. Doordat de 1.000 jaar van de laatste ijstijd opnieuw erg koud was kan zand uit de Schelde opstuiven tot zandbanken en duinen. De rivierduinen zijn nu nog goed zichtbaar en worden vaak aangeduid als 'donken'.

Zoetwater getijdegebied Schelde en polders

Sinds het doorbreken van de kustbarrière in Zeeland enkele eeuwen voor het begin van onze jaartelling drong het getij steeds verder landinwaarts door via de Schelde. In de vroege middeleeuwen bereikte het getij de regio rond Kruibeke. Onder invloed van getijdenwerking ontstaan slikken en schorren in een zoetwatergebied. Deze schorren vormden een groot potentieel aan vruchtbare landbouwgrond. Door de toenemende overstromingen en getijdenwerking tijdens de tweede helft van de Middeleeuwen, ontstond de noodzaak om de schorren in te dijken. Deze bedijkingen vonden plaats vanaf de 11e tot de 13e eeuw. De polders werden meestal gebruikt als hooiweiden. Men verhoogde de hooiopbrengst door de dijken 's winters bewust door te steken, zodat overstromingen een vruchtbaar laagje slib konden achterlaten. Dankzij dit systeem van zogenaamde vloeimeersen, vormden de polders winstgevendende gronden. De buitendijkse schorren waren zeer geschikt voor de teelt van wijmen: de eenjarige twijgen van wilgen die gebruikt werden in de mandenmakerij en als rijshout voor de versteviging van dijken.

- 1 Oude Schelde en Kasteel Marnix van St. Aldegonde
- 2 Oude Schelde en Kasteel Marnix van St. Aldegonde
- 3 Zoetwatergetijdegebied en polders Schelde Hingene, kasteel d' Ursel
- 4 Berlare Broek, Eendenkooi
- 5 Berlare Broek, Eendenkooi
- 6 Slibafzettingen en getijdeverschil in de Schelde
- 7 Berlare, Oude meanders van de Schelde met kronkelwaard
- 8 Kalkense Meersen, Oude meanders van de Schelde met vloeipolders

BERLARE DONKMEER

